

अधिवस्त्रं त्रि० अध्याहृतं वस्त्रं येन प्रा० व० । उपरिनिहितं वस्त्रे । “यज्ञेभिराहृतोऽधिवस्त्रा बधूरेवेति” ऋ० ८, २, ६, १२, अधिवस्त्रा उपरिनिहितवस्त्रेति भा० ।

अधिवाक पु० अधि+वच-घञ् । पक्षपातेन वचने । “तमिन्नेषु हितेष्वधिवाकाय हरन्ति” इति ऋ० ८, १५, ५, “अधिवाकाय पक्षपातवचनायेति” भा० ।

अधिवास पु० अधि+वस निवासे-घञ् । निवासे “श्रीः कैटभारिहृदयैककृताधिवासेति” देवीसा० । अधि+वास सुरभीकरणे भावे घञ् । सौरभे “ककुब्जिकन्यावत्तान्त-वासलब्धाधिवासयेति” भाषः “अधिवाससृष्टयेव साहृत” इति रघुः । अधिवासयति देवता अनेन अधि+वस-णिच्-करणे घञ् । यज्ञारम्भपूर्वदिवसे देवतास्थापनादि-कर्माणि । “अधिवासः परेऽहनीति” श्रुतिः “मध्यरात्रेऽधि-वासयेदिति” स्मृत्युक्तेस्तस्य पूर्वैर्द्युर्मध्यरात्रे कर्तव्यता । “आत्ययिकेषु कार्येषु सद्यस्याधिवासये” दित्युक्तेर्यागदिनेऽपि कश्चित् कर्तव्यता । गन्धमाख्याद्यैः संस्तारे च ।

अधिवासन न० अधिवासयति स्थापयति देवता अनेन अधि+वस-णिच्-ल्युट् । यागपूर्वदिने देवताद्यावाहनपूर्वक-पूजनादिकर्माभेदे । अधिवास्तते सुरभीक्रियते अधि+वास सुरभीकरणी भावे ल्युट् । गन्धमाख्यादिभिः सुरभीकरणरूप-संस्तारभेदे तद्व्यापि च “मही गन्धः शिला धान्यं दूर्वा पुष्पं फलं दधि । दत्तं स्वस्तिकसिन्दूरं शङ्खकज्जलरोचनाः । सिद्धार्थं काञ्चनं रौप्यं ताम्रचामरदर्पणम् । दीपः प्रश-स्तिपात्रञ्च विचित्रमधिवासने” इति श्रुत्युक्तानि वेद्यानि । “सायं पञ्चान्तु कर्तव्यं पार्वत्या अधिवासनमिति” पुरा० ।

अधिवासित त्रि० अधि+वास-सुरभीकरणे कर्माणि क्त । सुरभीकृते गन्धमाख्यादिभिः कृतसंस्तारे । अधि+वास-निवासे णिच्-कर्माणि क्त । कृताधिवासने देवादौ ।

अधिवाहन न० अधि+वाह-णिच्-ल्युट् । उपरि प्रापणे वाहने, च । विभ० अव्ययी० । वाहनं यानमधिकृत्ये-त्यर्थे अव्य० ।

अधिविकर्त्तन न० अधि+वि+कृत-छेदेने ल्युट् । अत्यन्त-छेदेने “आशासनं विशासनमथो अधिविकर्त्तनमिति” ऋ० १०, ८५, २५ ।

अधिविद्य अव्य० विद्यायां विभक्त्य० अव्ययी० । विद्यामवि-कृत्येत्यर्थे । “अधिविद्यं प्रकाशते इति” वाक्यपदीयम् ।

अधिविज्ञा स्त्री अधि+विद्-लाभे कर्माणि क्त । कृताधि-वेदनायां वस्त्रा उपरि विवाहान्तरं कृतं तस्यां स्त्रियाम्

“अधिविज्ञा तु यानारी निर्गच्छेदुपिता गृहादिति” मनुः ।

अधिविज्ञस्त्रियै देयमाधिवेदनकं सममिति” याज्ञ० ।

अधिवेत्तृ पु० अधि+विद्-लाभे कर्तरि लृच् । विवाहोत्तरं विवाहान्तरकर्त्तरि ।

अधिवेद अव्य० वेदे-विभक्त्य० अव्ययी० । वेदमधिकृत्येत्यर्थे । अधि+विद्-भावे घञ् । विवाहोत्तरं विवाहान्तरकरणे पु०

अधिवेदन न० अधि+विद्-लाभे भावे ल्युट् । विवाहोपरि-विवाहान्तरकरणे । तत्र नियुक्तादि ठक् । आधिवेदनिकम् अधिवेदनविषयनियुक्ते तत्त्वज्ञे च धनादौ त्रि० । “अधिविज्ञस्त्रियै देयमाधिवेदनकं सममिति” याज्ञ० । “आधिवेदनिकाद्यं च स्त्रीधनं परिकीर्त्तयामिति” श्रुतिः । अधिवेदनकालनिमित्ते तु मत्कृतवज्रविवाहवादे विस्तरत उक्ते ततएवावसेये ।

अधिवेदनीय स्त्री अधि+विद्-लाभे कर्माणि-अनीयर् । यद्विवाहोपरि विवाहान्तरकरणयोग्यं तादृश्यां स्त्रियाम् । कर्माणि यत् । अधिवेद्याप्यत स्त्री । “वन्ध्यासमेऽधिवेद्याद्दे” इति मनुः । [ल्युट् । पाचने ।

अधिअपण न० अधि+आ-पाके णिच्-पुक् । हृस्वस्य भावे अधिअय पु० अधि+आ-पाके भावे क् । चूत्तासुपरिस्था-पनरूपे विक्रित्तिहेतुभावे व्यापारे, पाके ।

अधिअयण न० अधि उपरि अयणं पाकायं स्थापनं श्रीज्-भावे ल्युट् । चूत्ता उपरि स्थापने, तत्पूर्वकपाके च । अधिअयीते पच्यतेऽतः, आधारे ल्युट् ङीप् । चूत्ताम् (आका) इति, (चूला), इति च ख्यातायाम् स्त्री ।

अधिअयणीय त्रि० अधिअयणाय पाकाय हितम् ङ । पाक-साधनपात्रे । अधिअयितमर्हति अधि+आ-पाके अर्हाथे कर्माणि अनीयर् । पाकाहे वस्तुनि त्रि० ।

अधिअयितवै अव्य० अधि+आ-पाके वेदे कृत्यार्थे तवै । पचनोये “गौरेव दुग्धमधिअयितवै ब्रूयादिति” वेदः ।

अधिअत्री त्रि० अधिका अर्थस्य । अधिकप्रमाणिते अधिक-सम्पत्तिमति च “इयं महेन्द्रप्रभृतीनामधिअत्री” इति कुशा० । “समादिदेशाधिकृतानमधिअत्रीरिति” रघुः ।

अधिअवण न० अधिअयते सोमः यत् अधि+अ-अभिपने आधारे ल्युट् । सोमाभिपवसाधनचर्मादिपाले । “अन्ध-निव यावाभिपवणे” इति वेदः । भावे ल्युट् । अभिपने ।

अधिअवण्या त्रि० अधिअवणाय हितम् यत् । अभिपवसाधने फलके । “यत् हाविव अधनाधिअवण्या कृता” इति ऋ० १, २८, ३ अधिअवण्या उभे अधिअवणफलके इति भा० ।